

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Sein und Zeit als reconstructie van de wending tot authenticiteit

Hartog - de Haas, E.E. den

Citation

Hartog - de Haas, E. E. den. (2005, March 16). *Sein und Zeit als reconstructie van de wending tot authenticiteit*. Damon, Budel. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/623>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/623>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Sein und Zeit als reconstructie van de
wending tot authenticiteit

PROEFSCHRIFT

TER VERKRIJGING VAN

DE GRAAD VAN DOCTOR AAN DE UNIVERSITEIT LEIDEN,
OP GEZAG VAN DE RECTOR MAGNIFICUS DR. D.D. BREIMER,
HOGLERAAR IN DE FACULTEIT DER WISKUNDE EN
NATUURWETENSCHAPPEN EN DIE DER GENEESKUNDE,
VOLGENS BESLUIT VAN HET COLLEGE VOOR PROMOTIES
TE VERDEDIGEN OP WOENSDAG 16 MAART 2005

KLOKKE 14.15 UUR

DOOR

ELISABETH E. DEN HARTOG - DE HAAS

GEBOREN TE LEIDEN

IN 1956

Budel 2005

Promotiecommissie

Promotor:

Prof. Dr. H.J. Adriaanse

Referent:

Prof. Dr. H. Philipse (Universiteit Utrecht)

Overige leden:

Prof. Dr. S. IJsseling (Katholieke Universiteit Leuven)

Prof. Dr. W.B. Drees

Dr. H.W. Sneller

De uitgave van dit proefschrift werd mede mogelijk gemaakt door financiële steun van de Open Universiteit Nederland en de De Bussy Stichting.

Voor mijn moeder

“Wir sind also -wie könnten wir davon absehen- in *unserem* Philosophieren *Funktionäre der Menschheit*. Die ganz persönliche Verantwortung für unser eigenes wahrhaftes Sein als Philosophen in unserer innerpersönlichen Berufenheit trägt zugleich in sich die Verantwortung für das wahre Sein der Menschheit, das nur als Sein auf ein *Telos* hin ist und, *wenn überhaupt*, zur Verwirklichung nur kommen kann durch Philosophie, durch *uns*, *wenn* wir im Ernste Philosophen sind.”
(E. Husserl, *Krisis*, p. 15.)

“Aber liegt der durchgeführten ontologischen Interpretation der Existenz des Daseins nicht eine bestimmte ontische Auffassung von eigentlicher Existenz, ein faktisches Ideal des Daseins zugrunde? Das ist in der Tat so.”
(M. Heidegger, *Sein und Zeit*, p. 310.)

colofon

Van dit proefschrift is ook een handelseditie verschenen bij Uitgeverij Damon te Budel onder ISBN 90 5573

© E.E. den Hartog - de Haas

Productiebegeleiding: Willem Campschreur

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1

De problematiek van de fenomenologische wending in *Sein und Zeit*

1. Preliminaria
2. De invloed van Husserls analyse van de passieve intersubjectiviteit
3. Verantwoording van de geselecteerde tekstgedeelten
4. Conclusie
5. Reikwijdte van de gehanteerde leessleutel

Hoofdstuk 2

De definitie van het begrip fenomenologie

1. Fenomenologie als onderzoeksmethode
2. Excurs: de problematiek van de fenomenologische wending en de mogelijke betekenis van $\alpha\lambda\eta\theta\epsilon\iota\alpha$

Hoofdstuk 3

De *Jemeinigkeit* of transcendentaleiteit van het Dasein

1. De termen *Jemeinigkeit*, *Eigentlichkeit*, *Uneigentlichkeit*
2. *Jemeinigkeit* versus fenomenologisch reflecterend Ego

Hoofdstuk 4

De omgang met het zijnde en de modificabiliteit van het Dasein

1. De ontologische structuur van het in de omgang aangetroffen zijnde
2. Husserls analyse van de intersubjectiviteit en het daarin besloten verstaan van eigen eenheid
3. Vooruitblik naar latere explicatie van de eenheid van eigen handelingsmogelijkheden in *Sein und Zeit*
4. Excurs: de deconstructie van Descartes' notie '*res extensa*' en de analyse van de ruimtelijkheid van het Dasein

Hoofdstuk 5

De zijnsopenheid van het Dasein

1. De stemming (*Befindlichkeit*)
2. Het verstaan
3. De zegbaarheid van het zijn: rede en taal

Hoofdstuk 6

De mogelijke heelheid van het Dasein

1. De oorspronkelijke bekendheid van het Dasein met zijn eindigheid
2. Kritiek en schatplichtigheid: Heidegger versus Husserl

Hoofdstuk 7

De aanleiding tot een fenomenologische wending

1. Twee interpretaties van het fenomeen schuld
2. Heidegger versus Husserl over de fenomenologische wending
3. Discussie met Courtine

Hoofdstuk 8

Het resultaat van de fenomenologische wending

1. De oorspronkelijke tijdelijkheid van het Dasein en de tijdelijkheid van het dagelijks leven (*Alltäglichkeit*)
2. Tijdelijkheid en historiciteit (*Geschichtlichkeit*)
3. *Zeitlichkeit* en *Innerzeitigkeit*

Conclusie

Summary

Literatuuropgave

Curriculum Vitae